

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

**ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΘΩΣ»
ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΓΙΑ ΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ**

Κινδύνους για την προστασία των μνημείων του Αγίου Ορους, αλλά και για την ορθή διαχείριση των διαθέσιμων πόρων του Γ΄ ΚΠΣ, εγκυμονεί το ενδεχόμενο παραγκωνισμού του Κέντρου Διαφύλαξης Αγιορείτικης Κληρονομιάς (ΚΕΔΑΚ) από τις δράσεις του προγράμματος «ΑΘΩΣ», ύψους 60 δισ. δρχ.

Εάν το ΚΕΔΑΚ μείνει τελικά «εκτός νυμφώνος» και τα έργα του «ΑΘΩΣ» αποδεδουλευτούν διαχειριστικά από τον έλεγχό του, τότε ενδέχεται να ανακύψουν μείζονα θέματα νομιμότητας και ορθής τήρησης των επιστημονικών κανόνων, κατά τις επεμβάσεις στα μνημεία του Αγίου Ορους.

Παράλληλα, ο τρόπος με τον οποίο επιδιώκεται να γίνει η διαχείριση των πόρων του Γ΄ ΚΠΣ στα εν λόγω έργα, δεν εγγυάται το σύννομο και τη διαφάνεια στην ανάθεση και εκτέλεση τους, όπως τόνισε σήμερα, στη διάρκεια συνέντευξης τύπου, ο πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ, **Γιάννης Οικονομίδης**, αλλά και οι προκάτοχί του, κύριοι **Α.Κουράκης**, **Π.Δέντορας** και **Γ.Αικατερινάρης**.

Το ΚΕΔΑΚ ιδρύθηκε το 1981 και έκτοτε με τον νόμο 1198/81- αποτελεί τον μοναδικό θεσμοθετημένο φορέα του Ελληνικού Κράτους, αρμόδιο για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων τεκμηρίωσης και ανάδειξης του μνημειακού, κειμηλιακού και φυσικού πλούτου των Αγιορείτικων Καθιδρυμάτων.

Ωστόσο, όπως κατήγγειλαν ο νυν και οι πρώην πρόεδροι του ΤΕΕ/ΤΚΜ, από το τέλος της δεκαετίας του '90, η Ιερά Κοινότητα άρχισε, **με τη σιωπηρή αποδοχή της κεντρικής διοίκησης και με σχετικές παράπλευρες χρηματοδοτήσεις** (π.χ, από το ΥΠΕΧΩΔΕ, τον ΟΠΠΕΘ '97 κτλ), να εκτελεί έργα στο Άγιον Όρος, χωρίς αυτά να εντάσσονται στη διαχείριση του ΚΕΔΑΚ.

Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι το Κέντρο, σε αντίθεση με όσα ορίζονται από τον νόμο 1198/81, δεν έχει καν μια ουσιαστική εικόνα για τα έργα, ύψους άνω των 15 δισ. δρχ, που χρηματοδοτούνται επί του παρόντος από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και αναμένεται να ενταχθούν στο Γ΄ΚΠΣ.

Την ίδια στιγμή, η Ιερά Κοινότητα (Ι.Κ) συγκροτεί ένα ιδιότυπο όργανο, με τη μορφή τεχνικού συμβουλίου, που ονόμασε «Μηχανισμό Παρακολούθησης», το οποίο πρακτικά αποτελεί το εργαλείο παράκαμψης του ΚΕΔΑΚ. Και αυτό τη στιγμή που όπως τόνισε ο κ.Οικονομίδης- η Ι.Κ είχε υπογράψει «Κοινό πλαίσιο συνεργασίας του Αγίου Ορους και του ΚΕΔΑΚ για το πρόγραμμα ΑΘΩΣ», στο οποίο καταγράφεται η σαφής δέσμευση και των δύο πλευρών *«για κοινή προγραμματική δράση, που υλοποιείται με την αгаσθή σύμπραξη αυτών σε όλα τα επιμέρους επίπεδα υλοποίησης των προβλεπόμενων δράσεων»*.

Παρά την παραπάνω δέσμευση, η Ι.Κ -για να επιτύχει με θεσμοθετημένο τρόπο την παράκαμψη του ΚΕΔΑΚ και να καταστήσει ανενεργό τον ιδρυτικό νόμο του- διαμόρφωσε ένα **«Κανονιστικό Πλαίσιο Διαχείρισης των Έργων»**, με το οποίο ορίζονται ως τελικοί δικαιούχοι -και κατά συνέπεια και διαχειριστές των πόρων- οι Ιερές Μονές (Ι.Μ).

Σύμφωνα λοιπόν με το κανονιστικό αυτό πλαίσιο, το ΚΕΔΑΚ περιορίζεται μόνον σε ρόλο ελεγκτή μελετών, ενώ, η προβλεπόμενη από τον ιδρυτικό νόμο επίβλεψη στα έργα, υποβαθμίζεται σε ρόλο «εποπτείας» (χωρίς καμιά αποφασιστική συμμετοχή του κατά την διάρκεια της εκτέλεσης των έργων). Ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης το γεγονός ότι την επιλογή για τον τρόπο εκτέλεσης των έργων -δηλαδή δημοπρασία ή αυτεπιστασία- έχει πλέον η Ι.Μ, αρμοδιότητα η οποία ανήκει σήμερα το Δ.Σ. του ΚΕΔΑΚ. Με βάση τα παραπάνω, τα εύλογα ερωτήματα που ανακύπτουν είναι τα εξής:

- Πώς διασφαλίζονται τα θέματα της επάρκειας του στελεχιακού δυναμικού των Ι.Μ., για την επίβλεψη τέτοιων εξειδικευμένων επεμβάσεων, όταν η επιστημονική και τεχνική τους συγκρότηση κρίνεται περιορισμένη, σε σχέση με αντίστοιχα στελέχη του ΚΕΔΑΚ, λόγω έλλειψης εμπειρίας.
- Πώς είναι δυνατόν να αποκλείεται από τα θέματα της επίβλεψης ένας φορέας ο οποίος έχει 20ετή και πλέον εμπειρία, όταν μάλιστα τα έργα που εκτελούνται στο Άγιον Όρος είναι κατ' εξοχήν αναστηλωτικά και απαιτούν ειδικούς και πεπειραμένους επιστήμονες και μηχανικούς με ειδικές σπουδές και εμπειρία.

Συνεκτιμώντας τους παραπάνω προβληματισμούς, **το ΤΕΕ/ΤΚΜ προτείνει τη διαμόρφωση ενός κανονιστικού πλαισίου, το οποίο -σε αντίθεση με εκείνο των ιερών μονών του Αγίου Όρους- προβλέπει την καθοριστική συμμετοχή του ΚΕΔΑΚ στα αρμόδια όργανα εκτέλεσης μελετών και έργων.** Το ΚΕΔΑΚ προτείνεται ως προϊστάμενη αρχή, ενώ σημαντικός θα πρέπει να είναι ο ρόλος του στη διευθύνουσα υπηρεσία και στο τεχνικό συμβούλιο. Επίσης, σύμφωνα με την πρόταση του Τμήματος, το ΚΕΔΑΚ επιβάλλεται να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στα διάφορα στάδια υλοποίησης των έργων, όταν, αντίθετα, ο σχεδιασμός των Ιερών Μονών ουσιαστικά εξαιρεί το Κέντρο από το σκέλος της εκτέλεσης των έργων.

Πάντως, παρά το γεγονός ότι διεξήχθησαν πολυήμερες συζητήσεις επί των παραπάνω θεμάτων με τους εκπροσώπους της Ι.Κ, η τελευταία **δεν δέχθηκε καμία από τις προτάσεις** των εκπροσώπων του ΤΕΕ και του ΚΕΔΑΚ και εμμένει στις θέσεις της, δεδομένου ότι η πρότασή της, όπως διατείνεται, έχει γίνει **δεκτή από την διαχειριστική αρχή του ΠΕΠ Κ. Μακεδονίας.**

Την εκτίμηση ότι οι εξελίξεις της τελευταίας δεκαετίας στο ΚΕΔΑΚ καταδεικνύουν μια προσπάθεια κατασκευής ενός «εικονικού» Κέντρου, χωρίς ουσιαστικό ρόλο, διατύπωσε από την πλευρά του ο κ. **Ανδρέας Κουράκης**. Ο ίδιος υπενθύμισε ότι αντίστοιχη κρίση, με αφορμή το ΚΕΔΑΚ, είχε ενσκήψει στις αρχές του 1993, εξαναγκάζοντας σε παραίτηση τον τότε γενικό γραμματέα του ΥΜΑ-Θ. Ήδη από τότε, το ΤΕΕ/ΤΚΜ είχε κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου για τις προωθούμενες εξελίξεις.

Ως την τελευταία απεγνωσμένη φωνή συνεννόησης, χαρακτήρισε τη σημερινή συνέντευξη τύπου ο κ. **Παναγιώτης Δέντορας**, διευκρινίζοντας ότι η ενημερωτική αυτή εκδήλωση δεν έχει καμία έννοια διαμάχης με την Ιερά Κοινότητα. Ο ίδιος τόνισε ότι συναίνεση επιβάλλεται να υπάρξει άμεσα, ώστε να μη γίνει το Άγιον Όρος αντικείμενο εκμετάλλευσης από διάφορους επιτήδειους, «που προσπαθούν να το κατακτήσουν χώρο πλουτισμού». Επιπλέον, σημείωσε ότι και το ίδιο το ΚΕΔΑΚ επιβάλλεται να ξεπεράσει τις «παιδικές» του ασθένειες, ώστε αυτές να μην μετεξελιχθούν σε χρόνιες παθήσεις.

Τέλος, ο κ. **Γιάννης Αικατερινάρης** επεσήμανε ότι, στη σημερινή συγκυρία, «το ζητούμενο από όλους είναι να βρεθεί η βέλτιστη λύση για το θέμα». Παράλληλα, πρόσθεσε ότι, αν το ΚΕΔΑΚ δεν λειτουργεί σωστά, αυτό είναι ευθύνη της κεντρικής δημόσιας διοίκησης, των κυβερνήσεων από το 1981 και μετά, αλλά και της ίδιας της Ιεράς Κοινότητας, η οποία μετέχει με δύο εκπροσώπους στο δ.σ του Κέντρου. «Οι όποιες ανεπάρκειες του ΚΕΔΑΚ έπρεπε να επισημανθούν εγκαίρως, ώστε τα κενά να καλυφθούν. Αυτό όμως δεν έγινε. Πάντως, η διαφάνεια, η εμπειρία και η υψηλή τεχνογνωσία, που προϋποθέτουν τα έργα στο Άγιον Όρος, δεν μπορούν να εξασφαλιστούν με ένα ξεδοντιασμένο ΚΕΔΑΚ», κατέληξε.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ, ως ο θεσμοθετημένος τεχνικός σύμβουλος της Ελληνικής Πολιτείας και καθ' ύλην αρμόδιος φορέας να αποφανθεί επί της επάρκειας -ή μη- ενός πλαισίου διαχείρισης δημόσιου τεχνικού έργου,

-Καλεί την πολιτεία και συγκεκριμένα το ΥΠΕΘΟ και την Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας να μην αποδεχθούν την πρόταση των Ι.Μ.

-Καλεί την πολιτική ηγεσία του ΥΜΑ-Θ να αποτρέψει μια επί της ουσίας κατάργηση του ΚΕΔΑΚ, το οποίο μπορεί να εγγυηθεί τη διάσωση της μοναδικής κληρονομιάς του Αγίου Ορους.

Από το Γραφείο Τύπου του ΤΕΕ/ΤΚΜ